

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistola Pastoralis Illustrissimi Ac Reverendissimi Domini D. Humberti Guilielmi A Præcipiano, Archiepiscopi Mechliniensis

Precipiano, Humbert Guillaume de

Lovanii, [1692]

Caput VII. De moderatione in Concione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39186

interim Christiani hominis officium pars multò maxima aut ignorat, aut non implet? Faceſſat è templis hæc Philoſphandi libido, non veritatis, ſed ingenii oſtentatrix. Scholis illa ſer ventur, in quibus tractantur non inutiliter, modò tractentur ſobriè. Et ſuos enim Schola habet juſtos limites, quos qui prætereunt, manet præcipitium.

CAPUT VII.

De moderatione in Concione.

DIſteriis, Scommatis, Cenſuris abſtineant, neque inſulſis convitiis cathedram profanent, & in Ariſtophanis ſive maledicentiæ theatrum infame commutent. Opiniones, quas Eccleſia tolerat hæcenus, & doceri ſinit, Cenſoriâ virgâ ne notent. Hæc quorundam arrogantia multarum mater eſt turbarum atque ſeditionum. Chriſtum denique non Magiſtros ſuos prædicent, ne cæcos interdum duces cæci ipſi ſequantur. Certi ſumus hanc licentiam in nullo unquam pati impunitam, ſed Eccleſiaſtica ſeveritatis vinculis prurium intolerabilem frangere. Habet ubi ſe Chriſtiana eloquentia exerceat, licet in virulentas Satyras adverſus Fratres, adverſus commilitones ſuos, adverſus Cleri Collegia, adverſus Religioſas familias non prorumpat; licet odio, atque invidiæ & amaro zelo, quem S. Jacobus plurimum increpat, & ex Chriſtianis cæcibus exterminatum it in Catholica ſua Epistoſta, non velificetur. Neque hæ tantum aperta rixæ nobis, & bonis omnibus diſplicant, ſed obliqui quoque ictus morſuſque figurati, & intortæ velut ſub ancipiti verborum velo ficæ, quo ſaviendi genere nonnulli videri ſe mirè ingenioſos exiſtimant.

In reprehendendis vitiis, monet S. Carolus ibid. Ita ſe gerant, ut pietatis & charitatis ſtudio eos adductos, non hominum, ſed peccatorum odio id ſacere omnes intelligant. Ne ſic igitur regnantia publicè vitia caſtigent, ut è corona quempiam, digito, ut aiunt, ſignent, ruboremque non illi ſolum & ſtomachum, ſed concioni univerſæ moveant: quo quid poteſt eſſe durius, & à Chriſtiana lenitate & prudentia alienius? Quanto rectius ſeorſim corripietur juxta Chriſti Servatoris regulam? Quanto majori cum ſpe emendationis & fructu, quiſquis ita reus eſt,

est, cum videbit sincerè paternèque secum agi? At publica reprehensio & è cathedra, quæ speciem habet contumeliæ, exasperabit animum, à Concionibus & templo deterrebit quantumvis vitæ melioris cupidum, in desperationem ager præcipitabitque impatientem injuriæ.

Nec carnis vitia resque venereas sic incessant è cathedra, recensendo omnia enucleatius, & vivacius representando, ut nullus honor sit auribus castis, & peccare potius doceant, quam à peccando deterreant. Materia tam lubrica & delicata delicatè tractari amat, & pinguem Minervam osque insulsum odit maximè. Nequaquam convenit hic esse nimios, & experientia ipsa docet quosdam per ejus generis conciones factos esse deteriores, prouioresque in libidinem, alios adhuc integros purosque sceleris frequenti admonitione sollicitatos ad flagitium. Ad promiscuam ætatis omnis, statûs, conditionis & sexûs multitudinem jacere periculosum est, quod prodesse paucis queat, nocere pluribus.

Quidquid autem tractandum susceperint, graviter, attentè, religiosè tractent, memores personæ quam sustinent, & Verbi Divini, quod explanant. Materiæ dignitati totius corporis habitus, orisque Majestas respondeat. Nihil sit in gestibus leve, in voce molle, in dictione effæminatum, aut ad risum potius, quam ad pios animorum motus excitandos compositum. Neque sic affectent populares esse, aut rerum naturam exprimere, ut acceptis è trivio verbis minimum agere videantur, non Evangelii præconem: in quo non pauci se decipiant, ac si punctum omne ferrent, sibi que blandiuntur.

In Sacris denique Oratoribus locum minimè habeat illud: *fungor vice cotis*. Non facile quempiam exacuet, nisi ipse acutus sit, neque cælestibus flammis accendet auditorum pectora nive frigidior. Se priorem animet oportet, affectus eos in se concitet necesse est, quos in aliis concitandos suscipit. Spes verò fructus omnis evanescit, si sua dicta factis destruat, & de virtute locutus magnificis verbis deprehendatur in flagitio, iisque obnoxius vitiis, quæ pro corona maximè exagitat. Via ad virtutem insinuandam animis compendiosissima est per exempla, quibus præcepta exprimantur. Hinc capit *JESUS facere & docere*. Via per præcepta exemplis destituta longa, anfractuosa, in via, sine exitu, & ut verbo absolvamus, labyrinthus.